

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

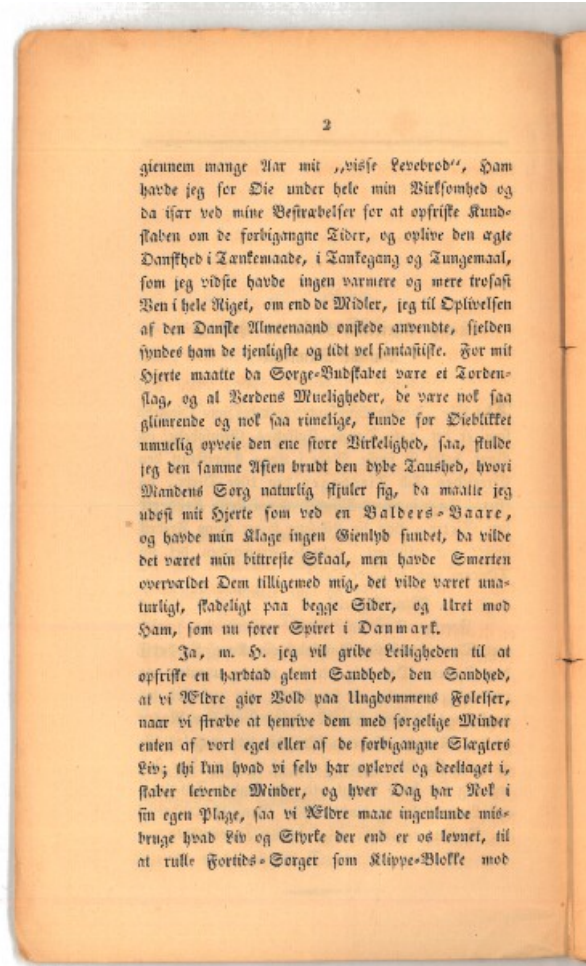
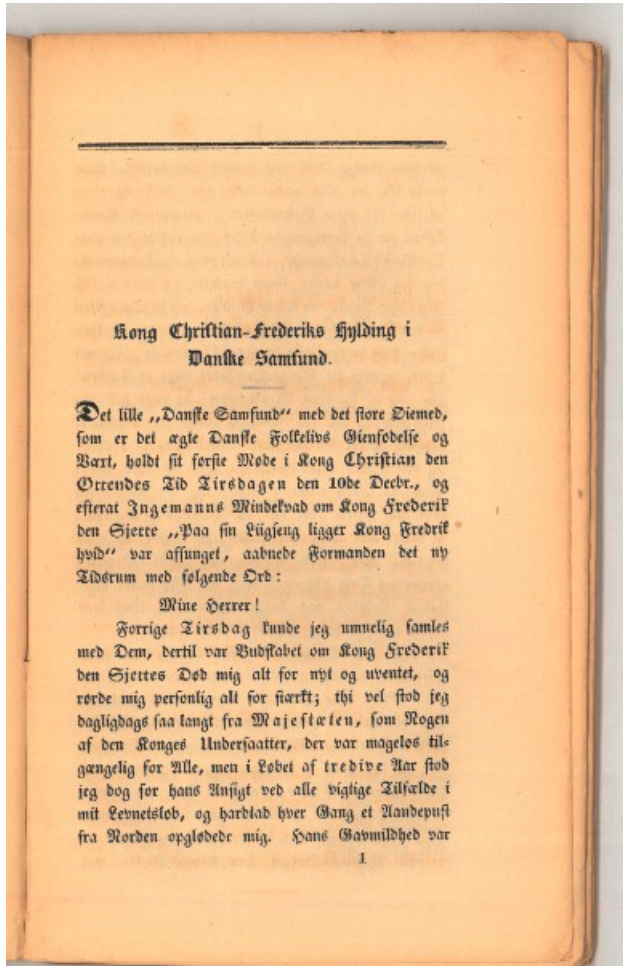
Titel: Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølv-Bryllups og Kronings-Aaret 1840", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. VIII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1840_678-txt-shoot-idm294/facsimile.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ungdommens aabne, ubesværede Hjerte, der kan være knust før den veed det. Naar vi derfor stræbe at indtage Ungdommen for Minder, som enten udsprang af vort eget Levnelseb eller ved underfulde Sympathier levede op i os, da maa det kun være for dem, hvoraf vi veed, Haabet i opfylder, Haabet, som falder Ungdommen naturligt og er os Alle uundværligt, saalænge vi skal tage virksom Deel i Livs-Verdigheden, saa det er vor Ungdoms-Hofbroder, vi aldrig kan overleve uden at overleve os selv. Ja, m. S. overalt, hvor der findes Glimt af Nordens Aand, der sidder Hugin og Minin (Haab og Minde) paa vore som paa Obins Skuldre, og hviske os i Dret hvad de saae i Flugten over Midgaard, og vel er det naturligt, at Ungdommen hælder til Hugins og vi Vædre til Minins Side, men vil vi fare vel, maae vi dog laane Dret til Vejge. Derfor er Berel-Bindningen mellem Ungdom og Alder nødvendig, og derfor kan den være stien og frugtbar, naar vi lære at skalle og lempe os efter hinanden, saa vi er ligegode baade om Haabets Vinger og om Mindets gyldne Kiæder, forvilbes ei i Luften og lænkes ei til Jorden; thi ligesom det er Ungdommens Hare at henrives af sit dristige Haab, saaledes er det Alderdommens at nedtrykkes af sine sorgelige Minder, og skøndt det klinger stort som stolt, saa er det dog tomt og falder tungt, naar Enar Thambeskalver siger, han vil heller følge Magnus' død end Harald levende. Det er tomt i Grunden, fordi han dog ikke vil gaae i Døden med Kong

Magnus, men kan uddrage Harald sin Kraft og Virksomhed, og det falder tungt tilbage paa ham selv, som en levende Begravet. See, derfor havde det været unaturligt og skadeligt paa begge Sider, om jeg vilde stræbt at meddele Dem mine personlige Følelser ved Frederik den Sjettes Død, mens de overvældede mig; men det vilde ogsaa være uret mod Majestæten, som nu beskæder Thronen, og saameget større Uret, som Han er selv over den Alder, da Haabet naturlig blomstrer, saa kunde Hans Jævnaldrende ei bidrage til at Han hos Ungdommen møder et frygt, levende og tillidsfuldt Haab, maatte de dog aldrig, ikke selv for de dyrebareste Minders Skyld, mæle et Ord, som muelig kunde nedstemme, svække eller fiolne det.

Derfor selde jeg uvillkaarlig, hvad nu klarer sig for mig, at jeg maatte ikke samles med Dem, for det Personlige var traadt tilbage, saa det ei stod baade Dem og mig i Lyset, og for det første Indtryk var overvundet, saa jeg selv uden Suk kunde gientage hvad paa Dødsdagen var mig umueligt: Kong Frederik den Sjette er død. Kong Christian den Ottende leve!

Hvor latterligt nemlig end maaske mangen En kan finde det, saa var det dog mig umueligt, den første Gang efter en saadan Hoved-Begivenhed for hele Danmark, at tale om Andet i det „Danske Samfund.“

Vel tør jeg ikke sige, vi endnu har hjemlet os mere Vel til dette deilige Ravn, end et Varn, som ei endnu veed Forskiel paa Høire og Venstre, har til et

stori og berømmeligt Navn, hvormed det opfaldes af emne Forældre, som haabede hvad de ønskede, at Navnet med Tiden vilde passe, ja, jeg tør ikke engang nægte, at blev det sammenlagt Alt hvad vi her talde sammen, so det mest kunde have samme Feil, som alle de Andres, jeg endnu ved denne Leilighed har seet, den Feil, Andre vilde maasse sige, det Fortrin, at det kunde ligesaa godt været sagt i hvert andet Sprog, som paa vort Moderemaal. Men desuagtet kan jeg dog aldrig finde Navnet saa ubetydeligt, eller tilfaae, vort Samfund var nogenstunde saa blottet for Danskhed, at selv Thronen kunde flyttes uden at vi andsede det, selv en Landsfader som Frederik den Sjette kunde doe, uden at det rørde os, alle Danmarks Klefter kunde ringe uden at det gjensløb i vor Wiible! Nei, det vare saa langf se, et jeg paaqaar, Formanden i dette Samfund maatte ikke blot dvæle ved den store Omstiftelse, men kunde ei engang Andet end robe, om han stod ved Sjette Frederiks Grav med eller uden Haab om Kongelig Indsest for vore Bestraabelser til Folke-Livets Lær og til Moderemaalets Triumph over alle Medbeilerinder til Dronning-Stolen i Fædrelandet; thi Tausghed herom vilde rebe mere end høirostet Tale. Jeg veed derfor slet ikke, hvorledes jeg alt i Aften skulde have Mod til at træde frem i denne Steds, hvis jeg ikke havde den bedste Formodning og det lyseste Haab om Christian den Ottendes Storsværk for Alt hvad der aandelig og hjertelig angaar og udgjør Fædrelandet, med et Kongeligt Velbehag som Frederik den Sjettes, hvorpaa Beviserne er

alt for mange til her at opregnes, saa jeg vil kun narve det Klareste, som jeg selv maa finde i den uforanderlige Gunst og Raade, som, blot for mine velmeente fædrelandste Bestraabelser, skienede mig giennem en Menneke-Alder, ikke blot trods at den Misliendelse, min Tbrat sædvanlig mødte, men selv trods Neget i min Hærd, der mishagede Majestaten. Men hvorfor skulde jeg allerede nu, i en tidlig Nyaaars-Morgen, der altid falder dunkel i Norden, hente saa lyse Udgifter, hvis der ikke blandt mine Minder fandtes dem, der med fremsjuede Nyaaarsdren sødte glade Forventninger! Det er kun om Vaaren, ei om Vinteren, Træer flyde, Blomster spire, Fugle frydes af dem selv, og det er kun Ungdoms-Haabet, der bygger med „Drenen paa hoi en Halv“, de aldre Dages Haab har som Lærken sin Rede lavt i Agerrenen, saa skulde jeg lytte til Sug in, maatte Vun in selv byde mig laane ham Dre! Det maa da i alle Maader kaldes min Lykke, ikke blot at Christian den Ottende har en Historie, for han besleg Danmarks Throne, men at ogsaa jeg har levende Minder om Hans Brevaaenighed for Folkeliv og Moderemaal, og deriblandt et allerede gammelt og dybt rodfæstet, fra den samme Tid, da det maatte udre mig selv, at Kong Frederik den Sjette paa mig saa klart bevisse, at Alt hvad der udspang af Nordens Aand og tiltalte Danmarks Hjerte, var ham velkomment, selv med et mindre behageligt Følge.

Ja m. D. for over tyve Aar siden, da jeg arbejdede paa Doversættelsen af Danmarks og Norges Kroniker i Folkesil og til Menigmands Bedste,

men var nær ved at forsvikle over den tilhymeladende Eiegtblighed for hvad der i mine Dine var af den allerførste Blyghed til Folkets Velsedelse, da veed jeg slet ikke, hvordan jeg skulde beholde Mod og Munterhed til et Arbejde, jeg i Grundten havde langt mere Eyst til at tale om end til selv at gjøre, hvis der ikke uventet var kommet Trost og Opmuntring fra Prinds Christian-Frederik af Danmark, saa det er bogstavelig Sandhed, hvad der staar i Alleguelsen af Heimskringla til Foretagendets „høje Lausmand og store Befordrer“:

Dig det var, som, da jeg hævded
 End i Tvivl paa vilden Strand,
 Ordet tog og Stemmen hævded,
 Trosted ringe Færgemand;
 Ja, ved Bud fra Dvins-Vorgen
 Ved jeg til for Vinters-Vorgen!

Stiendi jeg dengang aldrig havde staaet for Christian den Ottendes Ansigt, var det dog ei mindre Ham end Frederik den Sjette at tilskrive, at Saxos og Snorros Mindebøger giennem mine Hænder kom i Folkets, og stiendi de er langt fra at have virket hvad jeg drømte, fordi det kun lod sig drømme, ei virkelig opleve, saa er det dog allerede klart, at Danmark vilde ikke undvære de gamle Folkebøger med opførte Farver, og jeg tør sige, en oplyst Efterfølgert vil finde, de i alle Maader tjende til at forberede og lette hvad de, som døde Ting, naturligvis ei selv kunde udrette. Ja, selv om jeg heri tog Feil, saa det var spildt Aar og spildt Umage,

jeg anvendte paa Nordens mageløse Folke-Kroniker, saa kunde det dog aldrig fælle, at Fædreland og Modersmaal og Menigmands Danske Oplysning laae Alt i Ungdoms-Alderen den Prinds paa Hjerte, der ei kunde have nogen anden tankelig Grund til at hvide og fremme mit Foretagende, saa hvem der har Danskhed fiar, fristes ei til at begrave Haabet om dens Opblomsring med Frederik den Sjette, men drives til at vente det kronet med Christian den Ottende!

Hvad jeg derfor aldrig holdt op at haabe under vor gamle Landefader: Modersmaalets Indfattelse i sine naturlige Retligheder, saa det ei længer skal være Betingelsen for nogen Dansk Virksomhed at tale eller skrive et fremmed Sprog, enten dødt eller levende, og et lyslevende Forsøg paa at vække den slumrende Fædrelands-Kærlighed og uvillige Folkets Ungdom i en ægte dansk, naturlig Retning; det vil jeg ikke blot fremdeles haabe under vor ny Landefader, men haabe det med dobbelt Styrke for hvert Aar, Han er yngre end den Hensøvede. Heitidelig har ogsaa Rigsretten forkyndt sin Regjering som en levende Fortsættelse af sin Heiløvlige Forgjængers, og det vil ei undgaae Hans klart overfluenende Vilje, at Alt hvad der blot ved Penen kunde stee til Almeen-Vandens Oplysning og Modersmaalets Blomsring, det skedte i Frederik den Sjettes Dage og sandtes utilstrækkeligt, saa der er ingen levende Fortsættelse mulig uden med Pen og Tunge, Haand og Mund i Pagt, uadskillelig for-

bundne, som vore dyrebare Konge-Navne: Christian og Frederik, i Majestæten!

Kun da, naar Munden paa Modersmaalet, i Christian den Ottendes Dage, indløser de store Verker, Pennen i Frederik den Sjettes Dage udfærdte, kun da vil Kongelige Pennesprog paa rette Sted: over den Latinske Stil og andet Mere, giere Indsøderet paany, og danske Penne skal ei søttes hjemligt Stovværk at beskrive, og som et lykkeligt Varsel om den ny Tid, med Haand og Mund i Pagt, modtage De, m. S. de Ord, jeg ved vort første Møde i Kong Christian den Ottendes Dage sandt mig drevet til at tale, i Pagt med det Huginemaal, der saldt mig i Pennen, og som jeg nu skal tage mig den Frihed at oplæse:

Kongen af Danmark fra Hebenold
Er Odin paa Fydkjæls Throne,
Fader til Valder, til Thor og Skjold,
Til Stammen med Nallevs-Krone;
Køstefader til hver en Fugl,
Som under Lov-Kronen leger Skjul,
Spjanger med Lyst i Lunden.

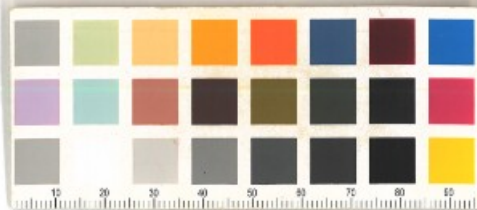
Sagnet om ham gif fra Mund til Mund,
Paa Velge, i Bjerg og Dale;
Teldfrø det gaar giennem Dreglund,
Umeldt giennem Kongesale,
Træder dristig i Gude-Spor,
Saalænge imellem Tyr og Thor
D bin sjaaar midt i Ugen!

Odin pandfalle i Morgengry
Et Ste ved Mimers Kilde,
Ride i Berden gaar deraf Hly,
Han stædte det ikke ilde;
Saga skænker for ham i Skvel
Et Vager af Mindets klare Vaal,
Tidernes Tegn han tyder!

Kongen af Danmark fra første Haand,
Som bærer paa Folke-Skulder,
Det er den Nordiske Kampaaud,
For Slaget er Odins Valder;
Fædeged dog af Hjertens Grund,
Han bruger kun selv paa Jetter Mund,
Taler og Thor tilrette!

Konger af Danmark paa anden Haand,
De blive vel ei saa gamle,
Alle, som herske i Nordens Land,
Sig lade i Skjold dog samle,
Skjoldbung-Witten med Jese graa,
Omringet af Løver himmelblaa,
Paafer den Danske Krone!

Christian og Frederik flistevis
Skjoldbunger vi kaldte længe,
Havt var de Navne om Daad og Pris,
Til Heelhed nu hardt vi trange;
Derfor pytes en anden Skil,
Vor Konge er Christian-Frederik,
Smelte vil Dansten sammen!

Christian-Fredrik paa Odens-De,
 Med Sie for Mimers Kilde,
 Stiebede sig Ketten til Mindes,
 At drikke saa dybt han vilde;
 Vist sig dricker den Herre bold
 I Frostbrodetlag med gamle Sjolde,
 Blod saa med Ddin blander!

Kiendes da skal det i Daneving,
 At Sagas det gyldne Bøger,
 Lømt under Skjoldes Harpeklang,
 Dplyser og vederhvæger;
 Praga - Bøger er Staalens Ravn,
 Den tomnes paa gamle Danmarks Savn,
 Fredegods Ki til Vre!

Dannemarks Dronning fra Arildetid
 Er Friggas i Hensals - Sorgen,
 Iste hun kunde med alt sit Bid
 Udbrage sig Vorne-Sorgen,
 Valders - Baalet begærder hun,
 Men siger dog blidt med Smil om Mund:
 Sorgen er snart forvundet.

Hermod den Volde, hvis Ravn ei doer,
 For hende selv Helhjem giæstet,
 Bragde tilbage et yndigt Stor,
 Til Dronninge-Sat det fæstet;
 Derigjennem sees Taaren ei,
 Men Sorgen er skjult, som Tornevei
 Street med Rosensblommer!

Dannemarks Dronning fra første Færd,
 Som lever i Folkets Hjerte,
 Hun er vel immer os lige nær,
 Men eens er ei Fryd og Smerte;
 Kun i Baarens den grønne Sal
 Os styder med Sang vor Rattergal,
 Dronningens Sangerinde!

Dannemarks Dronning i Sagasfil,
 Hun stifter sit meer end Ravnets,
 Aldrig man dog har et Dagmars - Smil
 Net længe i Danmark savnet;
 Lilje-Korset paa Rosen-Grund,
 Med Dronninge-Smil om Dismund,
 Dobbelt nu sees i Lunden!

Længe dermed har Kong Fredriks Liv
 Os mindet om Friggas Mine;
 Længe, vi haade, skal Friggas Liv
 Forklares i Caroline,
 Rattergale i Lunden staae
 Om hvad mellem Lovet himmelblaar
 Giarde de gyldne Hjerte!

Hermod den Store, som aldrig doer,
 For Hende og Helhjem giæstet,
 Bragde tilbage et Regnbuflor,
 Og svævende det besæstet;
 Derigjennem sees Taaren ei,
 Men Sorgen er skjult, som Tornevei,
 Street med Rosensblommer!

Hil Eder da med de sjældne Aaar,
Kong Christian og Caroline!
Krones I skal i et Gyldenaar,
Da Diøse gjør Pagt med Hine:
Diøse Døge med Hedenold,
Kong Christians Wit med gamle Skjold,
Lever med gyldne Hjerter!

Skolen for Livet oplukkes nu,
Med Munden paa Modersmaalet,
Levende kommes da Alt ihu,
Som haver paa Jorden straalet;
Konge-Pennen med Folke-Mund
Da slutter en Pagt af Hjertens Grund,
Dannemarks Sjerte tindrer!

Blomster da skal som en Aabidgaard
Kong Odins det gamle Bange,
Blomsterne læge fuldmangt et Saar,
Og Frugterne vare længe!
Yduns-Væbler i Haven groe,
Der trødes i Danes paa Gyngebro,
Gyldne et Gude-Baner!

Alferne danser med Piger smaa
I deiligste Bang og Bange,
Kongen og Dronningen see derpaa,
For Magen der saaes ei længe;
Tetter giøre vel og et Hov,
Men Thor med sin Hammer viuser op
Spurve i Trane-Dansfen!

Villedlig saa i det gamle Nord
Sij spejler med Lyst det Unge,
Villedligt er og alt Stort paa Jord,
Som Ordet paa Skjaldens Lunge!
Villed-Sproget er dobbelt sandt,
Og tænker end Tjrym, det er kun Taut,
Thor siger: løst kun Sløret!

Ufaaal, det er den gyldne Bro,
Som spiller i Regnby-Farver,
Kun hvem der deler den gamle Tro,
Er Viten, som Glandsen arver;
Skjalde-Troen paa Gudhjem grøn
Gav Sofstrene ni den bolde Son:
Heimdals paa Himmelbjerget!

Han er en Kæmpe af Bane-Wit,
Dysofret ved Miners Kilde,
Broen han vegter og bliv ei træl,
Ham huse hans Modre milde;
Gjaller-Hornet er i hans Haand,
Han leger derpaa med Liv og Aand,
Dandjer, I Rosens-Blommer!

